

दिव्यांग अधिकारी/कर्मचारी तक्रार
निवारण अधिकारी नियुक्त
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग, १ ला मजला,
क्रमांक - न्यायाप्र-२०१९/प्र.क्र.३६/म-८
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दि. ०२ डिसेंबर, २०२०

वाचा - केंद्र शासनाच्या दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६, दिनांक २८ डिसेंबर २०१६.

- प्रस्तावना -

दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६ मधील प्रकरण ४, कलम २३ अंतर्गत खालील तरतूदी आहेत :-

- १) दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६ मधील कलम १९ च्या उद्देशासाठी प्रत्येक शासकीय आस्थापना एका तक्रार निवारण अधिकाऱ्याची नेमणूक करेल आणि अशा अधिकाऱ्याच्या नेमणूकीबद्दल जरूरी प्रमाणे प्रमुख आयुक्त किंवा राज्य आयुक्ताला माहिती देईल.
- २) दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६ मधील २० च्या तरतूदींचे पालन न झाल्यास संबंधित पिडित कोणतीही व्यक्ती, तक्रार निवारण अधिकाऱ्याकडे तक्रार दाखल करू शकते, जो त्याचे अन्वेषण करेल आणि सुधारणा कारवाईसाठी आस्थापनाकडे विषय नेईल.
- ३) तक्रार निवारण अधिकारी केंद्र शासनाने विहित केलेल्या पद्धतीमध्ये नोंद पुस्तकात तक्रार नोंदवेल आणि प्रत्येक तक्रार नोंदवल्याच्या दोन आठवड्यांच्या आत तिची चौकशी केली जाईल.
- ४) पिडित व्यक्ती त्याच्या किंवा तिच्या तक्रारीवर केलेल्या कारवाईने समाधानी नसल्यास, तो किंवा ती जिल्हास्तरीय अपंगत्व समितीला संपर्क करू शकते.
- ५) उक्त कलम २३ मधील तरतूदीनुसार महसूल विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांमध्ये दिव्यांग व्यक्तींच्या तक्रार निवारणासाठी “तक्रार निवारण अधिकारी” नियुक्त करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

-: शासन निर्णय -:

दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६ मधील प्रकरण ०४ मधील कलम २३ मधील तरतूदीनुसार महसूल विभागाच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रिय कार्यालयांमध्ये पुढील तक्त्यात दर्शविलेल्या प्रमाणे “तक्रार निवारण अधिकारी” म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे.

महसूल विभाग		
कार्यालयाचे नाव	कार्यक्षेत्र	तक्रार निवारण अधिकाऱ्याचे पदनाम
महसूल यंत्रणा		
विभागीय आयुक्त कार्यालये	विभाग स्तर	विभागीय आयुक्त
जिल्हाधिकारी कार्यालय	जिल्हा स्तर	जिल्हाधिकारी
उपविभागीय अधिकारी यांचे कार्यालय	उपविभाग स्तर	उपविभागीय अधिकारी
तहसिल कार्यालय	तालुका स्तर	तहसिलदार
जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक भूमी अभिलेख		
आयुक्त, जमाबंदी तथा संचालक, भूमिअभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	राज्य स्तर	जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक
उपसंचालक भूमि अभिलेख यांचे कार्यालय	विभाग स्तर	उपसंचालक भूमि अभिलेख
जिल्हा अधिक्षक भूमि अभिलेख	जिल्हा स्तर	जिल्हा अधिक्षक भूमि अभिलेख
नोंदणी व मुद्रांक विभाग		
नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	राज्य स्तर	नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक
अपर मुद्रांक नियंत्रक यांचे कार्यालय, मुंबई	विभाग स्तर	अपर मुद्रांक नियंत्रक
नोंदणी उपमहानिरीक्षक व मुद्रांक उपनियंत्रक	विभाग स्तर	नोंदणी उपमहानिरीक्षक व मुद्रांक उपनियंत्रक
मुद्रांक जिल्हाधिकारी यांचे कार्यालय	जिल्हा स्तर	मुद्रांक जिल्हाधिकारी
सह जिल्हा निबंधक यांचे कार्यालये	जिल्हा स्तर	सह जिल्हा निबंधक
महाराष्ट्र शेती महामंडळ, पुणे		
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र शेती महामंडळ, पुणे	राज्य स्तर	व्यवस्थापकीय संचालक
महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, मुंबई		
प्रबंधक, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, मुंबई	राज्य स्तर	प्रबंधक तथा उपजिल्हाधिकारी
उप प्रबंधक, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, खंडपीठ (पुणे, नागपूर व औरंगाबाद)	विभाग स्तर	उपप्रबंधक तथा तहसिलदार

०२. उपरोक्त संबंधित अधिकाऱ्यांनी दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील कलम २३(१)(२)(३) व (४) नुसार कार्यवाही करावी. उपरोक्त सर्व कार्यालयांनी दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ व त्याअनुषंगाने तरतुदीमध्ये वेळोवेळी होणाऱ्या बदलानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करावी. उपरोक्त सर्व

कार्यालयांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रिय कार्यालयांना दिव्यांग व्यक्ती अधिनियम २०१६ बाबत अवगत करून त्यानुषंगाने आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत कळवावे.

०३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२०१२०२१३३०३१७९१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने सांक्षारिकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अजित देशमुख)

महाराष्ट्र शासनाचे उप सचिव

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबाल हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
३. मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
४. मा.विधानसभा सदस्य/मा.विधान परिषद सदस्य (सर्व), महाराष्ट्र
५. मा.मुख्य सचिव महोदयांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
६. मा.अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे वि.का.अ.
७. सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी/सर्व उपविभागीय अधिकारी/सर्व तहसिलदार
८. आयुक्त, जमाबंदी तथा संचालक, भूमिअभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र शेती महामंडळ, पुणे
११. प्रबंधक, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, मुंबई
१२. सक्षम प्राधिकारी तथा आयुक्त, दिव्यांग आयुक्तालय, पुणे
१३. उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.